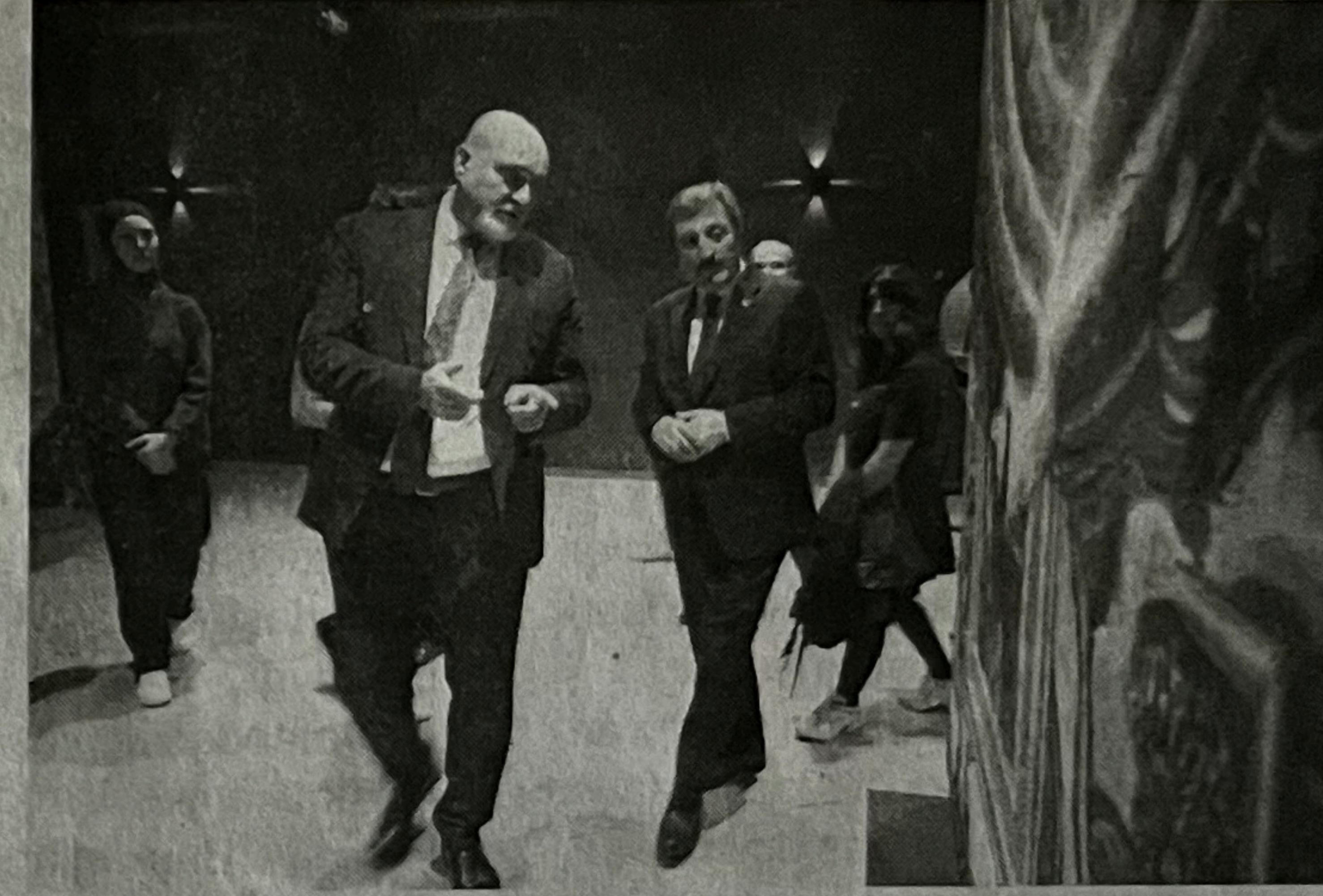

Prof. Dr. Çağlayan: Cumhuriyet, yüzyıllık bir arayışın sonucu da denilebilir

Ondokuzmayıs Üniversitesi (OMÜ) İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kaya Tuncer Çağlayan, Cumhuriyetin 100 yıllık bir arayışın sonucu oluşan bir rejim olduğunu söyledi

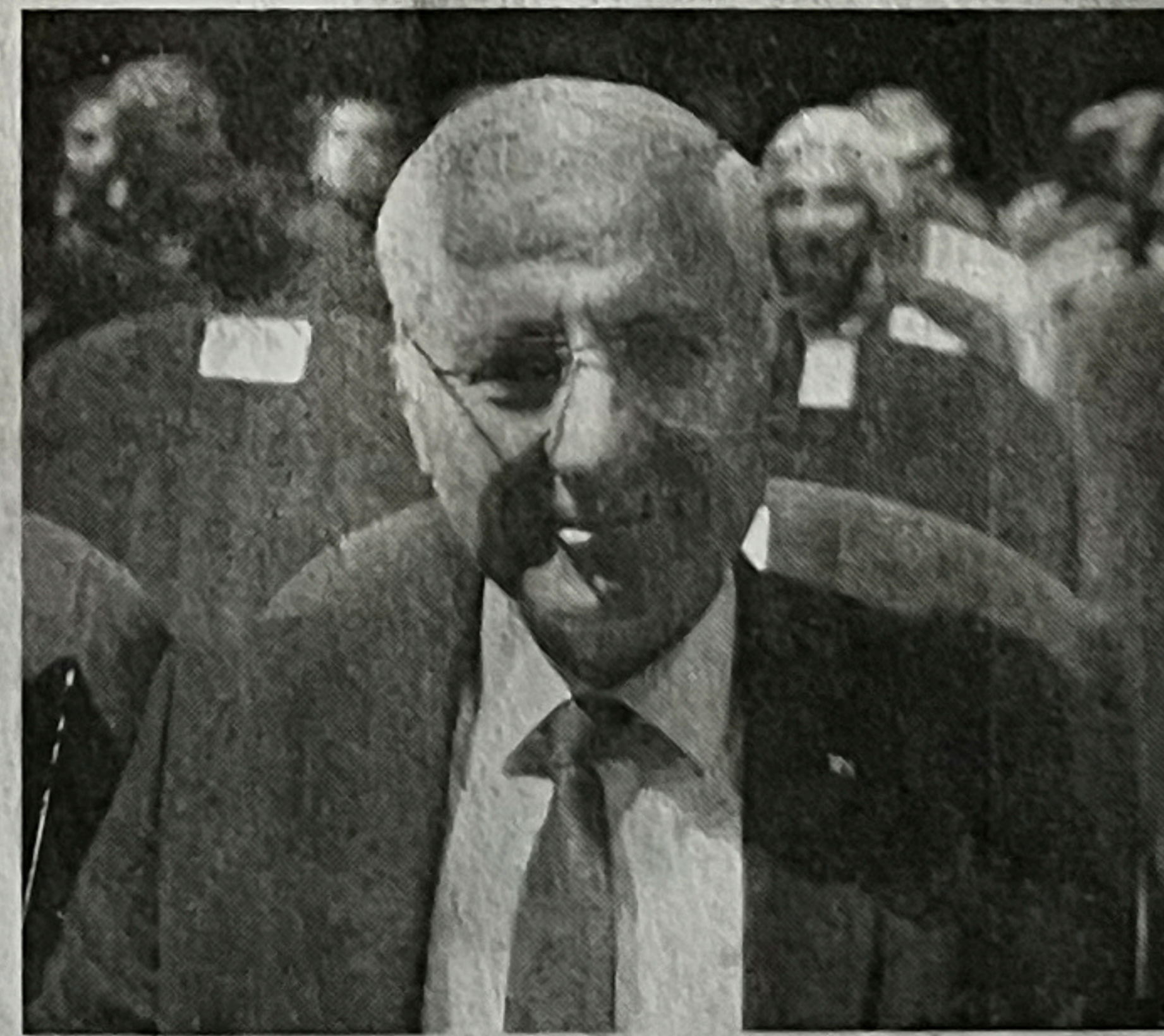
OMÜ Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Prof. Dr. Kaya Tuncer Çağlayan, Cumhuriyetin 101. yıldönümü dolayısıyla Samsun Müzesi Konferans Salonu'nda düzenlenen "Milli Egemenlik Zirvesi: Cumhuriyet" başlıklı konferansta konuştu. Samsun Valiliği ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi işbirliğiyle düzenlenen konferansta cumhuriyete giden yolda yaşanan tarihi süreci anlatan Prof. Dr. Çağlayan, "Aziz ecdadımız binlerce yıllık dünya tarihinde müspet derin izler bırakmış, 15'i imparatorluk olmak üzere 100'ün üzerinde devlet kurmuştur. Türk devletlerinin tamamının ortak gayesi adalet ve insanlığa hizmet etmek olmuştur. Cumhuriyetimizden önceki son büyük devletimiz Osmanlı Devleti de 6 asrı aşan ömründe Türklüğe şan katmış, İslam'a ve insanlığa büyük hizmetleri olmuştur. Farklı Hristiyan mezheplerinin Avrupa kentlerinde yan yana yaşayamadığı çağlarda İstanbul ve Kudüs başta olmak üzere Osmanlı şehirlerinde farklı din ve mezhep mensupları yan yana insanca yaşama imkânı bulmuştur. Tabii bu ideal toplum ve devlet yapısını hayata geçirmek çok çalışarak, emek harcayarak mümkün olmuştur" dedi.

sürecindeki Osmanlı Devleti yöneticileri ve aydınları için Cumhuriyet, yüzyıllık bir arayışın sonucu da denilebilir. Avrupa'da sanayi inkılabı ile toplumsal modernleşmeyi sağlayan kentleşme meydana gelmiştir. Artan şehir nüfusunun sonucunda ortaya çıkan yeni talepleri uzlaştırmak için geliştirilen siyasal modernleşme, diğer bir ifadeyle parlamenter rejim Avrupa'da uygulanır olmuş, Osmanlı aydınları da bu tecrübeyi Osmanlı Devleti'ne aktarma gayretine girmiştir" diye konuştu.

Çağlayan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Cumhuriyet, modernleşmenin bir yansıması olarak Türkiye'nin gündemine girmiş, aynı zamanda Batı emperyalizmine tepki olarak Milli Mücadele sürecinde gelişen Türk

milliyetçiliğinin bir eseri olmuştur. Tabii bu eserin ortaya çıkmasında Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın liderliği ve ona inanan bir avuç kahraman arkadaşının gözü pek fedakârlığı lokomotif olmuştur. Hepimizin bildiği ve unutmamamız gereken Sevr

Projesi ile batılı devletler, Türk milletini Anadolu'da küçük bir alana hapsederek Doğu Türklüğü ve İslam Dünyası ile bağına koparmak istemiştir. Bu tehdidi iyi okuyan Gazi Mustafa Kemal Paşa, sadece milli vicdana güvenerek çıktığı yolda iki amaç taşımıştır. Birincisi vatani düşman işgalinden kurtarmak ve tam bağımsızlık, ikincisi ise egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olacağı Türkiye Cumhuriyeti'ni inşa etmek. Bu hedeflerini 9. Ordu Müfettişi olarak Samsun'a çıktığında İstanbul hükümetine çektiği 22 Mayıs 1919 tarihli telgrafında 'Millet işgalleri kabul etmeyecektir; milli egemenlik ilkesini ve Türklük duygusunu benimsemiştir' diyecekti. Nitekim hedeflerini doğuştan gelen sezgilerini okuduğu kitaplardan edindiği bilgilerle birleştirerek başarıyla hayata

geçirmiştir."

Konferansa ayrıca Samsun Valisi Orhan Tavlı, Samsun Büyükşehir Belediyesi Başkanvekili Nihat Soğuk, OMÜ Rektörü Prof. Dr. Fatma Aydın, Sahil Güvenlik Karadeniz Bölge Komutanı Tuğamiral Ahmet Bahadır, Samsun İl Jandarma Komutanı Tuğgeneral Mustafa Bakçepinar, Samsun İl Emniyet Müdürü Ahmet Arıbaş, protokol üyeleri ve davetiler katıldı.

Vali Tavlı ve Prof. Dr. Aydın, konferans öncesinde OMÜ Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Metin Eker'in Cumhuriyetin kuruluşunun 101. yılı kutlamaları kapsamında hazırladığı "Samsun'dan Cumhuriyete Yüzde 100" resim sergisi ve video gösterimine de katılarak, Prof. Dr. Eker'den bilgi aldılar.

CUMHURİYET, YÜZYILLIK BİR ARAYIŞIN SONUCU DA DENİLEBİLİR

İmparatorluktan Cumhuriyete geçiş dönemine de değinen Prof. Dr. Çağlayan, "Gerileme ve çöküş